

Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä
Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä ympäristöterveydenhuolto

Päikistä polikliiniseksi kirurgiaksi

Vuokko Varvikko

Apulaisosastonhoitaja, Polikliinisen
kirurgian yksikkö, Forssan seudun
hyvinvointikuntayhtymä

23.9.2021

Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä
Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä ympäristöterveydenhuolto

Yksi osa pienen sairaalan selviytymistarinaa

Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä
Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä ympäristöterveydenhuolto

Forssan sairaala

Taustaa (Forssan sairaala)

- FSTKY /2001 Perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa sekä vanhusten laitoshoidossa on yhdistäminen (yhteinen atk-pohjainen tietojärjestelmä, Effica)
- FSHKY/2014 sosiaali- ja terveyspalveluiden integraatiosta
- Väestöpohja 34 000 asukasta
- Lähin keskussairaala K-HKS (54 km), lähin yliopistol. sairaala TAYS (100 km)
- 1990 synnytykset ja lastentaudit siirtyivät K-HKS:laan
- 1999 aloit. päiväkirurgia kirurgian vuodeosastolla
- 2009 päikiyksikkö + 2014 leikoyksikkö

- Terveysthuoltolain muutosten (1.1.2018) vuoksi anestesiaa ja leikkausoliolosuhteita vaativa kirurgian toiminta siirtyi Forssan sairaalasta Hämeenlinnaan Kanta-Hämeen keskussairaalaan
- Tästä syntyi päätös kehittää polikliinisen kirurgian toiminta osaksi Forssan sairaalan toimintaa. Poki projekti alkoi 1.11.2017 ja päättyi loppuraportin hyväksymiseen 18.4.2018.
- Innoittajana Mette Huuskonen, esiintyi Päiväkirurgisilla opintopäivillä syksyllä 2017
 - Tyks Vakka-Suomen sairaala poki toiminta 3/2017
 - YAMK opinnäytetyö ”Polikliinisen kirurgian toimintamallin arviointi”
- Tämä tarkoitti kuitenkin päiväkirurgian ja leiko yksikön sulkemista ja leikkausosaston toimintojen merkittävää supistamista

Polikliininen kirurgia

- Polikliininen kirurgia tarkoittaa paikallispuudutuksessa tehtävää toimenpidettä. Toimenpiteen ajaksi potilas saa halutessaan lisäksi rauhoittavan- ja/tai kipulääkityksen.
- Kun anestesiaa ei tarvita, potilaan toipuminen leikkauksesta nopeutuu. Kotiutumisen tapahtuu yleensä nopeasti toimenpiteen jälkeen
- Potilaalle polikliinisen kirurgian toimenpide tarkoittaa nopeampaa ja vaivattomampaa hoitoa
- Potilas voi olla toimenpiteessä omissa vaatteissaan, hän saa syödä ja juoda normaaliin tapaan eikä hän välttämättä tarvitse saattajaa toimenpiteen jälkeen

Projektin haasteita

- ”Normaalia organisaation sisäiseen käyttäytymiseen liittyvää alkukankeutta ”
- Projektin alkuvaiheessa leikkausten siirtymisen aikatauluista ei ollut varmaa tietoa. Projektin aikana saatu tieto myös muuttui muutamaan kertaan.
- Samaan aikaan kun vanhaa toimintaa ajettiin, luotiin uutta (surutyö).
- Yhteistoimintamenettelyn samanaikaisuus aiheutti pelkoa työpaikkojen menettämisestä tai vaihtumisesta.

Poki projektin tulokset

- Polikliinisen kirurgian toimintamalli ja uudet toimintatavat luotiin hyödyntäen uutta tietoa ja jo olemassa olevia käytänteitä.
- Uudet ja jo aiemmin olemassa olevat potilas- ja toimenpide-ryhmät erikoisaloineen kartoitettiin ja toimenpiteet tekijöineen varmistettiin.
- Eri erikoisalojen hoitoprosessit selvitettiin, yhdenmukaistettiin, päivitettiin ja kuvattiin.
- Uusi polikliinisen kirurgian yksikkö ns. Poki-yksikkö aloitti toimintansa 3.4.2018 entisen leikkausosaston tiloissa. (Viimeiset anestesiaa vaativat leikkaukset 29.3.2018)

Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä
Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä ympäristöterveydenhuolto

KOULUTUSTA

HARJOITTELUA

Poki-toimenpiteet 2018

- Ortopedia
 - Ranne- ja ulnaarikanavan ahtauma
 - Napsusormi
 - Tukimateriaalin poistot
 - Varvasamputaatiot
- Naistentaudit
 - Virtsankarkailuleikkaukset
 - Emättimenkorjausleikkaukset
 - (Sähkösilmuikkahoidot)
 - (Yliaktiivisen rakon botox hoidot)
- Plastiikkakirurgia
 - Lippaluomi
 - Ihomuutokset, kielekeplastita
 - Rasvansiirrot (epämuod. korjaus)
- Urologia/gastrologia
 - Miesten sterilisaatio
 - Phimosis
 - Napa- ja nivustyrä
 - Ulkoiset peräpukamat
- Korva-, nenä- ja kurkkutaudit
 - Ihomuutokset
 - (Aikuisten tärykalvon ilmastointiputket)
 - (RFA-hoidot)
- Yleiskirurgia
 - Lipooman poistot
 - Haavarevisiot
- Verisuonikirurgia
 - Suonikohjuruiskutushoidot (laserhoidot jatkossa)
- Muu toiminta
 - Hammasanestesia (anestesia lääkäri)
 - Psykiatriset ect hoidot (ane.lääkäri)
 - Skopiaseurannat
 - (Alipaineimuhaavahoidot)

Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä
Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä ympäristöterveydenhuolto

Alkuvuosi 2019

Neuvottelut silmätautien
palveluiden tuottamisesta
yhteistyössä yksityisen
palveluntuottajan,
Coronarian kanssa

Silmätaudit osana poki yksikön toimintaa 9/2019

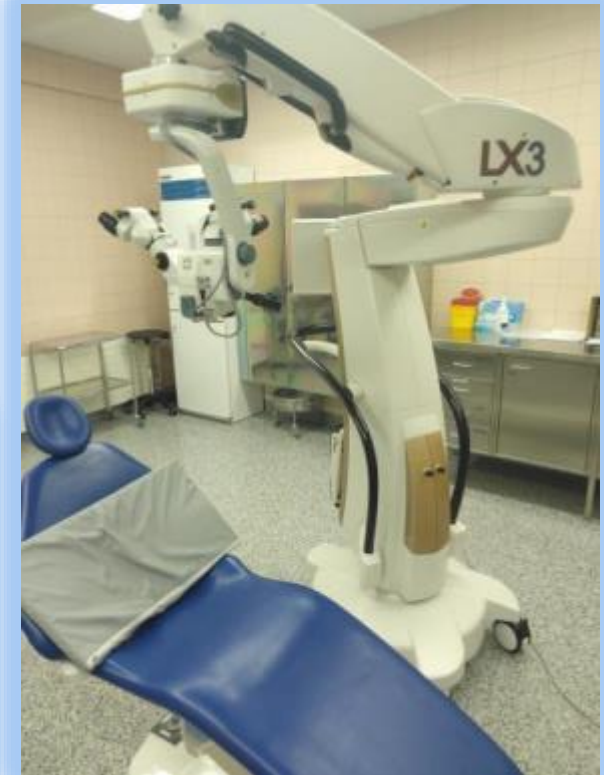
- Silmätautien poliklinikkakäynnit erikoislääkärillä ja silmähoitajien vastaanotot
 - Ikärappeuman hoito ja seuranta
 - Silmänpainetaudin diagnostiikka, hoito ja seuranta
 - Lasten silmäsairauksien hoito ja seuranta
 - Harmaakaihin leikkaushoito
 - Jälkikaihin ja silmänpohjan lasertoimenpiteet
 - Luomileikkaukset
 - Diagnostiset tutkimukset

Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä
Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä ympäristöterveydenhuolto

APUA ☺

**NIIN PALJON
UUSIA
SILMÄTAUTIEN
LAITTEITA**

Polikliinisen kirurgian (=POKI) yksikkö 2021

- Polikliinisen kirurgian yksikkö on avoinna arkisin klo 8-16 ja ajoittain lauantaisin klo 8-16
- Käytössä entisen leikkausosaston + päiki- ja leikoyksikön tilat
- 2 (3) leikkaussalia käytössä + silmät. vo tilat + 3 pkl/tmp huonetta +muut tilat (odotustila, sos.tilat,ent. heräämö, sanelutilat lääkäreille,pukuhuoneet jne.)
- Henkilökunta:
 - 4 sairaanhoitajaa (kaikki osaavat lähes kaikkea)
 - lähiesihenkilö
 - osastosihteeri $1/2+1/2$
 - +tarv. 3 sh osaajia yksikön ulkop. 1sh/ 5pv/kk
 - välinehuolto erikseen
 - laitoshuoltaja

- Leikkaava lääkäri puuduttaa ja vastaa leikkauksen kulusta
- Poki tmp → poliklinikkakäynnin asiakasmaksu, kaihileikkaus
→päikirurginen asiakasmaksu.
- Silmätaudit 60% ja muu poki 40% toiminnasta
 - Silmät. 2020 1200 pkl, 500 leikk., 490 silmäinj. käyntiä
 - Muu poki 2020/633 tmp (2019/700 tmp)
 - ▶ yhteensä v. 2020 / 2152 käyntiä

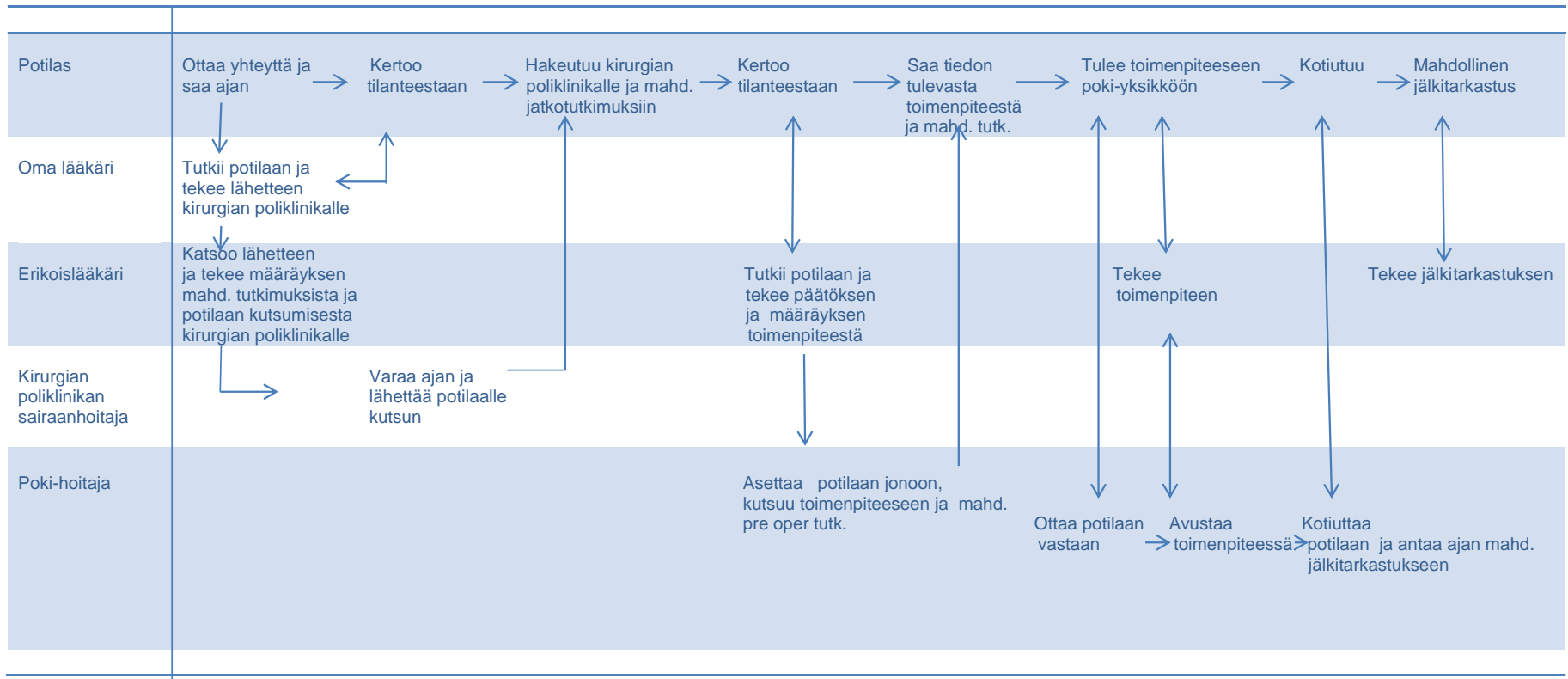

Poki toiminta

- ranne- ja kyynärkanavan ahtauman leikkaus, napsusormileikkaus murtumien tukimateriaalien poistoleikkaus (Ortop. 1pv /vk/2sh)
- gynekologiset hysteroskopia toimenpiteet (1pv /kk/2sh)
- miesten sterilisaatio ja ympärileikkaus (1pv/ jtkk/2sh)
- suonikohjujen vaahdotukset (1sh) ja laserhoito (2sh) 1-2pv/vk
- ihomuutosten poistot (1pv/ jtvk/2sh)
- silmäluomien leikkaukset (1-2pv/kk/2-3sh)
- kaihileikkaukset (2pv/vk/3sh)+pre ja post puhelut
- lasiaisiinjektiohoidot (1pv/ jtvk/3sh)
- jälkikaihien ja silmänpohjan lasertoimenpiteet (2 pv/kk/1sh)
- silmätautien poliklinikkatoiminta (3- 4pv/vk/1sh)
- hoidonvarausta ja silmäpolien purkua (1,5pv/vk/2sh)
- 2 puhelinta

Polikliinisen kirurgian hoitoprosessi

SILMÄKLINIKKA KAIHIPROSESSI – KOTIUTUSHOITAJA

Lopuksi

- Suomessa polikliinisen kirurgian toteutuminen on kirjavaa, eikä yhtenäistä toimintamallia vielä ole
- Lähisairaaloilla on ollut mahdollisuus profiloitua polikliinisen kirurgian (POKI) osaajiksi tyhjentyvien leikkaussalien myötä
- Tarvitaan hyviä neuvotteluyhteyksiä ja taitoja sekä verkostoitumista polikliinisen kirurgian toimenpiteiden ylläpitämiseksi ja lisäämiseksi (lähetteiden karkaaminen).
- Leikkaustekniikan ja välineiden mm. kehittyessä edelleen, polikliininen kirurgia tulee lisääntymään tulevaisuudessa.
- Valinnan vapauden myötä sillä, että ei tarvitse jonottaa toimenpiteeseen ja että hoito on laadukasta ja tarjotaan lähipalveluna, on varmasti merkitystä .

Selviytymistarina...Sotea odotellessa...

Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä
Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä ympäristöterveydenhuolto

Kiitos!

